

Sygn. akt III AUa 1039/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2016 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jerzy Andrzejewski
Sędziowie:	SSA Daria Stanek (spr.) SSA Maria Sałańska - Szumakowicz
Protokolant:	st.sekr.sądowy Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2016 r. w Gdańsku

sprawy J. G. (1)

z udziałem zainteresowanego Przedsiębiorstwa (...) sp. z o.o. w N. reprezentowanego przez kuratora K. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o podstawę wymiaru składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

od wyroku Sądu Okręgowego we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt IV U 565/11

uchyla zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. z dnia 30 maja 2011r. i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

SSA Daria Stanek SSA Jerzy Andrzejewski SSA Maria Sałańska - Szumakowicz

Sygn. akt III AUa 1039/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 maja 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 38 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 1 oraz art. 83 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia

13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne dla J. G. (1), z tytułu zatrudnienia

na podstawie umowy o pracę zawartej z PW (...) Sp. z o.o.:

- za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. stanowi kwota 1.500,00 zł miesięcznie,

- za miesiąc czerwiec 2009 r. stanowi kwota 1.000,00 zł,

- za miesiąc lipiec 2009 r. stanowi kwota 0,00zł.

Odwołanie od powyższej decyzji wywiódł J. G. (1), który wniósł o jej zmianę i ustalenie, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne od dnia 1 kwietnia 2008 r. do 31 maja 2009 r. stanowiła kwota 4.500,00 zł, od 1 do 30 czerwca 2009 r. stanowiła kwota 3.300,00 zł, a od 1 lipca 2009 r. stanowiła kwota 750 zł.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych podtrzymał całkowicie zaskarżoną decyzję i wniósł o oddalenie odwołania.

(...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością poparła stanowisko organu rentowego.

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2011 r. na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. zawieszono postępowanie podjęte z dniem 25 lutego 2014 r.

Sąd Okręgowy we Włocławku IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 27 marca 2014 r. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne dla wnioskodawcy J. G. (1) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z PW (...) sSółka z ograniczoną odpowiedzialnością: za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. stanowi kwota 4.500 zł (cztery tysiące pięćset złotych) miesięcznie; za miesiąc czerwiec 2009 r. stanowi kwota 3.300 zł (trzy tysiące trzysta złotych); za miesiąc lipiec 2009 r. stanowi kwota 750 zł (siedemset pięćdziesiąt złotych) (pkt I); oddalił odwołanie w pozostałym zakresie (pkt II); nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (pkt III) – sygn. akt IV U 565/11.

Sąd Okręgowy orzekał na podstawie następujących ustaleń faktycznych i rozważań prawnych.

W sierpniu 2009 r. J. G. (1) wystąpił na drogę sądową przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. Narty z pozwem o zasądzenie wynagrodzenia za pracę za okres od dnia 1 czerwca 2008 r. do 22 czerwca 2009 r. w kwotach po 4.500,00 zł brutto za każdy miesiąc łącznie 57.300 zł brutto. Dodatkowo wniósł o zasądzenie na jego rzecz wynagrodzenia za czas choroby za okres 33 dni w kwocie 3.960 zł brutto, świadczenia urlopowego za rok 2008 r. w kwocie 299,96 zł. Łącznie zażądał od pozwanego na swoją rzecz należności w kwocie 62.560 zł brutto.

Na rozprawie w dniu 8 stycznia 2010 r. wnioskodawca zawarł z pracodawcą reprezentowanym przez T. P. (1) – członka zarządu i współnika, ugodę na mocy której pracodawca zobowiązał się zapłacić J. G. (1) kwotę 32.500 zł. płatną w trzech ratach.

W kolejnym procesie wytoczonym przez J. G. (1) przeciwko Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. Narty o odszkodowanie i wypłatę ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy Sąd Rejonowy we W. wyrokiem z dnia 28 grudnia 2010 r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 13.500 zł brutto tytułem odszkodowania oraz kwotę 14.515,96 zł brutto tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.500 zł brutto.

Skargą z 14 kwietnia 2011 r. pracodawca wnioskodawcy wystąpił o wznowienie zakończonych prawomocnie powyższych postępowań, podnosząc, że podstawę wydanych orzeczeń stanowił sfalszowany i podrobiony dokument w postaci aneksu do umów o pracę.

Sąd Rejonowy bazując na materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie IV P 383/10 i IV P 297/09 wskazał, że J. G. (1) był zatrudniony w pozwanej spółce od 2 stycznia 2005 r. na czas nieokreślony na stanowisku głównego księgowego z wynagrodzeniem 1.500,00 zł brutto miesięcznie. W dniu 31 marca 2008 roku aneksem

do umowy o pracę w zakresie warunków płacy zmieniono umowę i od dnia 1 kwietnia 2008 roku wynagrodzenie wnioskodawcy wyniosło 4.500 zł brutto. Aneks zmieniający powodowi wysokość wynagrodzenia za pracę został podpisany przez prezesa zarządu pozwanej spółki (...). W części wywodów dotyczących natomiast wskazanej podstawy wznowienia Sąd rozpoznający podniósł, że skarżący nie przedstawił dowodów wskazujących, że aneks podwyższający wynagrodzenie powoda został spreparowany przez J. G. (1). Co więcej, T. P. (1) przyznał, że pod treścią aneksu znajduje się jego podpis, co też potwierdził na etapie postępowania przygotowawczego w sprawie

2 Ds. 857/10. Konkludując, Sąd Rejonowy stwierdził brak podstaw do wznowienia postępowania w sprawie IV P 383/10, w konsekwencji czego wyrokiem z dnia 30 września 2013 r. oddalił skargę, zaś skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocną ugodą w sprawie IV P 297/09 odrzucił.

W dniu 29 stycznia 2011 r. J. G. (1) wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o wydanie decyzji w przedmiocie ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za okres od 1 kwietnia 2008 r. do 30 czerwca 2009 r., podnosząc, iż winna ona wynosić 4.500,00 zł brutto.

Po przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym, decyzją z dnia 30 maja 2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych na podstawie art. 38 ust. 1 w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 18 ust. 1 oraz art. 83 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne dla J. G. (1), z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z PW (...) Sp. z o.o.: za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. stanowi kwota 1.500,00 zł miesięcznie, za miesiąc czerwiec 2009 r. stanowi kwota 1.000,00 zł, za miesiąc lipiec 2009 r. stanowi kwota 0,00 zł.

Przechodząc do rozważań prawnych, Sąd Okręgowy wskazał, że przed przystąpieniem do analizy przesłanek merytorycznych, jakie legły u podstaw podjętego w sprawie rozstrzygnięcia, należy odnieść się do zawartego przez A. M. w piśmie informacyjnym wniosku o zawieszenie postępowania motywowanego brakiem organów uprawnionych do reprezentowania spółki. Podniesiona kwestia miała fundamentalne znaczenie dla sprawy, albowiem w ostateczności mogła skutkować nieważnością postępowania, czego Sąd miał pełną świadomość podejmując rozstrzygnięcie o oddaleniu wniosku. Sąd Okręgowy po przeanalizowaniu dotychczasowego zachowania zainteresowanej nie tylko w przedmiotowej sprawie, ale również w sprawach IV P 297/09 i IV P 383/10, uwzględniając przy tym moment, w którym została podniesiona przedmiotowa okoliczność, uznał, że stanowi ono nadużycie praw procesowych (por. uchwała SN z 11.12.2013r., III CZP 78/13, Biul. SN 2013/12/14). W ocenie Sądu postępowanie zainteresowanej zmierza bowiem dobitnie do niepotrzebnego przedłużenia w czasie postępowania w sprawie, która nie tylko nie należy do spraw ciężkich gatunkowo, lecz co więcej ustalenia istotne dla jej rozstrzygnięcia zostały de facto poczynione w innych sprawach rozpoznanych z udziałem zainteresowanej. Od momentu zawarcia spółki, której współnikami są P. T., M. A. i Przedsiębiorstwo Produkcyjno-Usługowe (...) sp. z o.o. członkami jej zarządu byli właśnie T. P. (2) i A. M. - vice prezes - upoważnieni do samodzielnej reprezentacji. To oni, jak wynika z zeznań A. C., podejmowali wszelkie decyzji w spółce, czynnie uczestniczyli

w sprawie o sygnaturze akt IV P 297/09, podpisując z wnioskodawcą ugodę dotyczącą zaległego wynagrodzenia. W 2011 r. wystąpili ze skargą o wznowienie postępowania

w sprawach IV P 328/10, IV P 383/10, IV P 297/09 oraz IV P 296/09 i dziwnym zbiegiem okoliczności dopiero po jej niekorzystnym rozpoznaniu (oddaleniu) zauważyli potrzebę zmiany składu zarządu. W uznaniu Sądu Okręgowego owe zachowanie jako zmierzające świadome do utrudniania zakończenia procesu nie mogło korzystać z ochrony prawnej,

tym bardziej, że jego skutki rzutowały bezpośrednio na osobę wnioskodawcy, któremu jak wykazało prowadzone postępowanie wypłacano niższe świadczenia z ubezpieczeń społecznych spowodowane zaniżoną podstawą wymiaru składek. Uwadze Sądu I instancji nie umknęło również, że spółka cały czas funkcjonuje w obrocie prawnym, co związane jest

z posiadaniem przez nią zdolności sądowej, jak i procesowej. Osoba prawna posiada bowiem zdolność sądową od chwili powstania osobowości prawnej do ustania osoby prawnej, równoznacznego z utratą osobowości prawnej (art. 35 i 37 § 1 k.c.). Czym innym jest zdolność procesowa, będąca procesowym odzwierciedleniem zdolności do czynności

prawnych i zdefiniowana w art. 65 § 1 k.p.c. jako zdolność do czynności procesowych, a więc podejmowania czynności przewidzianych w Kodeksie postępowania cywilnego.

O ile w przypadku osób fizycznych zdolność procesowa uzależniona jest od zdolności do czynności prawnych (możności samodzielnego nabywania praw i obowiązków), to zdolność procesowa innych podmiotów jest nierozzerwalnie związana z ich zdolnością sądową. Oznacza to, że każdy podmiot niebędący osobą fizyczną i mający zdolność sądową posiada jednocześnie zdolność procesową. Dopóki więc osoba prawna istnieje w obrocie prawnym, dopóty posiada zdolność sądową i zdolność procesową. Zdolności tych nie pozbawia osoby prawnej brak organów uprawnionych do działania w jej imieniu lub braki w składzie tych organów. W momencie wszczęcia postępowania, jak i przez okres ponad dwóch lat trwania procesu spółka miała wybrany zarząd, który w sposób należyty umocował do jej reprezentowania pełnomocnika procesowego, biorącego aktywny udział w sprawie. Sam fakt zaś utraty przez spółkę możliwości działania przez swoje organy, co zostało utrwalone w orzecznictwie Sądu Najwyższego, nie powoduje wygaśnięcia pełnomocnictwa. Pełnomocnik procesowy zainteresowanej ma zatem możliwość dalszego działania w imieniu mocodawcy.

Przechodząc do merytorycznej oceny wywiedzonego przez wnioskodawcę żądania Sąd Okręgowy wskazał, iż dotyczyło ono ustalenia, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z (...) od dnia 1 kwietnia 2008 r. do 31 maja 2009 r. stanowi kwota 4.500,00 zł, od 1 do 30 czerwca 2009 r. stanowi kwota 3.300,00 zł, a od 1 lipca 2009 r. stanowił kwota 750 zł.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2013r., poz. 1442 t.j.) w przypadku pracowników podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowią przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy. Określenie, co stanowi, a co nie stanowi podstawy wymiaru składek, wymaga więc w pierwszym rzędzie sięgnięcia do przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Za przychody ze stosunku pracy w rozumieniu przepisów podatkowych uważa się wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty, bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależnie od tego, czy ich wysokość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych. Przywołana treść przepisu determinowała w dalszej części zakres rozważań Sądu I Instancji, które – jak wskazał Sąd – należało sprowadzić do ustalenia, w jakiej wysokości wynagrodzenie otrzymywał J. G. (1), będąc zatrudnionym w spółce (...).

Sąd I instancji podkreślił, że kwestia wysokości uzyskiwanych przez wnioskodawcę zarobków w spornym czasookresie była już przedmiotem badania i ustaleń Sądu Rejonowego, który wyrokiem z dnia 28 grudnia 2010 r. zasądził od zainteresowanej na rzecz powoda kwotę 13.500 zł brutto tytułem odszkodowania oraz kwotę 14.515,96 zł brutto tytułem ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Wyrokowi nadano rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 4.500 zł brutto (tj. w wysokości pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia) oraz wyrokiem z dnia 30 września 2013 r., oddalając skargę o wznowienie postępowania ustalono, że J. G. (1) był zatrudniony w pozwanej spółce od 2 stycznia 2005 r. na czas nieokreślony na stanowisku głównego księgowego z wynagrodzeniem 1.500,00 zł brutto miesięcznie. W dniu 31 marca 2008 roku aneksem do umowy o pracę w zakresie warunków płacy zmieniono umowę i od dnia 1 kwietnia 2008 roku wynagrodzenie wnioskodawcy wyniosło 4.500 zł brutto. Aneks zmieniający powodowi wysokość wynagrodzenia za pracę został podpisany przez prezesa zarządu pozwanej spółki (...). Sąd Okręgowy uznał, że zaprezentowane ustalenia dokonane w sentencji wyroku Sądu Rejonowego miały fundamentalne znaczenie dla podjętego w sprawie rozstrzygnięcia, albowiem wiążą one nie tylko sąd, który wydał przedmiotowe orzeczenia,

ale również inne sądy (art. 365 § 1 k.p.c.). Mając na uwadze, że rozpoznając przedmiotową sprawę Sąd był związany prejudycjalnie, czyli nie mógł dokonać odmiennej oceny prawnej roszczenia niż zawarta w prejudykacie, jak i nie mógł dokonać odmiennych ustaleń faktycznych, nie uwzględniono wniosków dowodowych zawartych w piśmie pełnomocnika zainteresowanego z dnia 7 października 2011 r. Wydając postanowienie o przedmiotowej treści Sąd Okręgowy miał na względzie treść wyroku z dnia 12 lipca 2002 r. (V CKN 1110/00, Lex nr 74492), gdzie Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że skutkiem zasady mocy wiążącej prawomocnego wyroku jest to, że przesądzenie we wcześniejszym wyroku kwestii

o charakterze prejudycjalnym oznacza, że w procesie późniejszym ta kwestia nie może być już w ogóle badana. Zachodzi wówczas ograniczenie dowodzenia faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem, a nie tylko ograniczenie poszczególnego środka dowodowego.

W kontekście powyższych wywodów, mając na uwadze, że kwestia ustalenia wysokości uzyskiwanego przez wnioskodawcę wynagrodzenia została prawomocnie rozstrzygnięta wyrokiem z dnia 28 grudnia 2010 r., Sąd Okręgowy - będąc nią związany -

na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2013r., poz. 1442 t.j.) w myśl art. 477¹⁴§ 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne dla J. G. (1), z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z PW (...) Sp. z o.o.: za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. stanowi kwota 4.500,00 zł miesięcznie, za miesiąc czerwiec 2009 r. stanowi kwota 3.300,00 zł, za miesiąc lipiec 2009 r. stanowi kwota 750 zł.

Mając na uwadze, że J. G. (1) domagał się na etapie postępowania sądowego ustalenia podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne również za miesiące kwiecień i maj 2008 r., co nie było przedmiotem zaskarżonej decyzji na podstawie art. 18 ust. 1 cytowanej ustawy a contrario w myśl art. 477¹⁴§ 1 k.p.c. oddalono odwołanie w pozostałym zakresie. Sąd I instancji podkreślił bowiem, że władny jest badać jedynie legalność i zasadność decyzji, której treść zakreśla jednocześnie ramy prowadzonej kontroli.

Jak natomiast wynika z analizy zaskarżonego orzeczenia, czego nie kwestionował sam wnioskodawca, decyzja obejmowała okres od czerwca 2008 r.

Zważywszy na okoliczność, że podjęte przez Sąd rozstrzygnięcie wymagało przeprowadzenia stosowanych ustaleń i rozważań poczynionych na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy IV P 383/10, IV P 297/09 i IV P 222/11, którymi nie dysponował organ rentowy i który takowej wiedzy nie mógł posiadać, albowiem nie uczestniczył w owych postępowaniach, nie stwierdzono jego odpowiedzialności

za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji (art. 118 ust. 1a a contrario ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Dz. U. 2013 r., poz. 1440 t.j.).

Apelację od wyroku wywiódł pozwany organ rentowy, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 18 ust. 1 i art. 4 pkt 9 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1442) w związku z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 poz. 361 ze zm.) poprzez ustalenie, że podstawę wymiaru składek wnioskodawcy stanowi wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę zawartej z PW (...). z o.o. za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. w kwocie 4500 zł miesięcznie, za czerwiec 2009 - kwota 3.300 zł, a za lipiec 2009 r. - kwota 750 zł;
2. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez niewyjaśnienie wszystkich okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy, a w szczególności, czy wskazane przez odwołującego wynagrodzenia zostały faktycznie wypłacone i kiedy.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku

i oddalenie odwołania, ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

W uzasadnieniu apelacji podniesiono, że decyzją z dnia 27.07.2010 r. ustalono, iż wnioskodawca podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia w PW (...) sp. z o.o. od dnia 2.01.2005 r.

Wnioskodawca został zgłoszony do ubezpieczenia społecznego we wrześniu 2005 r. wyrejestrowanie z ubezpieczeń nastąpiło 13.07.2010 r. Wnioskodawca był zatrudniony w firmie na umowę o pracę jako główny księgowy w pełnym wymiarze czasu pracy. Z korekty raportów imiennych za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. wynika, że podstawa wymiaru składek wynosiła 1.500 zł, zaś za czerwiec 2009 r. - 1.100 zł. Zeznająca w trakcie kontroli zastępca Prezesa spółki A. M. wyjaśniła, że podstawa wymiaru składek wynosiła cały czas 1.500 zł. W trakcie przebywania J. G. (1) na zwolnieniu lekarskim dokonano korekt dokumentów rozliczeniowych i zwiększono podstawę wymiaru składek z 1.500 zł na 4.500 zł. Taka zmiana nie jest jednak zgodna z listami płac, a zatem należało sporządzić kolejne korekty dokumentów z podstawą wymiaru 1.500 zł i 1.100 zł za czerwiec 2009 r., zaś za lipiec 2009 r. - 0 zł.

Uwagi na powyższe Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. decyzją z dnia 30.05.2011 r. stwierdził, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne dla J. G. (1) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę zawartej z PW (...) sp. z o.o. za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. stanowi kwota 1.500 zł miesięcznie, zaś za czerwiec 2009 r. kwota 1.100 zł, natomiast za lipiec - 0 zł.

Zgodnie z przepisem art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2013 poz. 1442 ze zm.) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a (czyli między innymi pracowników) stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9, czyli przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Zgodnie z przywołanym wyżej art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek stanowi przychód w rozumieniu art. 4 pkt 9 ustawy, na mocy którego przychodem są przychody w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, pracy nakładczej, służby, wykonywania mandatu posła lub senatora, wykonywania pracy w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania, pobierania zasiłku dla bezrobotnych, świadczenia integracyjnego i stypendium wypłacanych bezrobotnym oraz stypendium sportowego, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy. Zgodnie natomiast z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 poz. 361 ze zm.) przychodami, (...) są otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń. Dlatego czym innym jest umówione między pracownikiem i pracodawcą oraz przysługujące wynagrodzenie, a czym innym jest otrzymane i postawione do dyspozycji pracownika w danym roku/miesiącu pieniądze i wartości pieniężne. Pozwany zarzucił, że z uzasadnienia wyroku wynika, iż Sąd I instancji nie różnicuje tych pojęć. Mając na uwadze powyższe, wskazano że podstawę wymiaru składek w spornym okresie od czerwca 2008 r. do lipca 2009 r. może stanowić jedynie takie wynagrodzenie wnioskodawcy, które faktycznie otrzymał on w poszczególnych miesiącach.

Apelujący zwrócił uwagę, że z akt sprawy wynika, że wnioskodawca dopiero w sierpniu 2009 r. wystąpił z pozwem o wypłatę zaległego wynagrodzenia za okres od czerwca 2008 r. do czerwca 2009 r. Zatem, nawet jeśli na skutek ugody wynagrodzenie zostało wypłacone, to wypłata mogła mieć miejsce dopiero po styczniu 2010 r. - ugodę zawarto w dniu 8 stycznia 2010 r. (wynagrodzenie wypłacone po roku, za który przysługuje, jest rozliczane na innych zasadach niż przychód osiągnięty w czasie roku kalendarzowego, za który przysługuje). Z całą pewnością zatem w poszczególnych miesiącach od czerwca 2008 r. do czerwca 2009 r. wnioskodawca nie otrzymywał wynagrodzenia w kwocie 4.500 zł miesięcznie, bowiem nie wystąpiłby z pozwem przeciwko pracodawcy o wypłatę wynagrodzenia w tej wysokości. Dlatego kwoty te nie mogą stanowić podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne za ten okres. Sąd pierwszej instancji nie ustalił, czy w ogóle wnioskodawca otrzymywał w spornym okresie wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia w PW (...) sp. z o.o., a jeśli tak, to w jakiej wysokości. A jedynie wynagrodzenie, które wnioskodawca faktycznie otrzymał lub które postawiono do jego dyspozycji może stanowić podstawę wymiaru składek.

Organ rentowy ustalił podstawę wymiaru na podstawie raportów imiennych złożonych przez pracodawcę, tj. za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. w kwocie 1.500 zł miesięcznie, za czerwiec 2009 r. w kwocie 1.100 zł, za lipiec - 0 zł. W trakcie postępowania sądowego nie ustalono, aby od czerwca 2008 r. do lipca 2009 r. wnioskodawca otrzymał wynagrodzenie w innej wysokości.

W odpowiedzi na apelację ubezpieczony wniósł o jej oddalenie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja organu rentowego okazała się uzasadniona i skutkować musiała uchynieniem wyroku oraz decyzji organu rentowego i przekazaniem sprawy do rozpoznania bezpośrednio organowi rentowemu.

Sąd Apelacyjny podkreśla na wstępie, że w ramach kontroli decyzji organu rentowego sprawowanej przez sąd ubezpieczeń społecznych zasadą jest wydanie przez sąd pierwszej instancji - w razie uwzględnienia odwołania - wyroku zmieniającego decyzję (w całości

lub w części) i orzekającego co do istoty sprawy (art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.).

Możliwość przekazania sprawy organowi rentowemu przez sąd pierwszej instancji została ograniczona do sytuacji zupełnie wyjątkowych. Jedynie, gdy w toku wstępnego badania sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych okaże się, że występują istotne braki

w materiale, a jego uzupełnienie w postępowaniu sądowym byłoby połączone ze znacznymi trudnościami, przewodniczący lub wyznaczony przez niego sędzia może zwrócić organowi rentowemu akta sprawy w celu uzupełnienia materiału sprawy. To samo dotyczy wypadku,

w którym decyzja organu rentowego nie zawiera podstawy prawnej i faktycznej, wskazania sposobu wyliczenia świadczenia lub stosownego pouczenia o skutkach prawnych decyzji

i trybie jej zaskarżenia (art. 467 § 4 k.p.c.) oraz wypadku wskazanego w art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. Poza tymi przypadkami sąd ubezpieczeń społecznych pierwszej instancji nie jest uprawniony

do uchynienia kwestionowanej decyzji organu rentowego i przekazania temu organowi sprawy do ponownego rozpoznania, lecz obowiązany jest rozstrzygnąć sprawę merytorycznie (co do istoty).

Z powyższego względu należy uznać, że art. 477^{14a} k.p.c. (będący dopełnieniem art. 386 § 2 lub 4 k.p.c.) powinien być przez Sąd odwoławczy stosowany w sytuacjach wyjątkowych, gdy wystąpiły przesłanki art. 386 § 2 lub 4 k.p.c., a nadto wady postępowania przed organem rentowym (wady decyzji) były tak poważne, że nie było możliwe ich naprawienie w postępowaniu sądowym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia

26 marca 2013 r., II UZ 136/12, Legalis). Uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu pierwszej instancji i zaskarżonej decyzji oraz przekazanie sprawy organowi rentowemu do ponownego rozpoznania może nastąpić, na gruncie prawa procesowego cywilnego w przypadku stwierdzenia nieważności postępowania (art. 386 § 2 w zw. z art. 379), nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy bądź gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (art. 386 § 4) (por. także postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lipca 2011 r., II UK 368/10, LEX nr 989130).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w niniejszej sprawie zaskarżona decyzja z dnia 30 maja 2011 r. dotknięta była wadami, które Sąd I instancji powinien dostrzec i zwrócić organowi rentowemu akta sprawy w celu uzupełnienia materiału sprawy na podstawie art. 476 § 4 k.p.c. Należy bowiem podkreślić, iż na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu przed organem rentowym nie sposób wywieść, jakoby w okresach objętych decyzją ubezpieczonemu J. G. (1) wypłacono wynagrodzenie w kwotach przyjętych do podstawy wymiaru składek. W ocenie Sądu Apelacyjnego zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala zatem na dokonanie kategoriycznych ustaleń faktycznych w zakresie niezbędnym dla rozstrzygnięcia.

Organ rentowy trafnie zarzucił w apelacji, że podstawę wymiaru składek stanowi przychód, który pracownik w danym miesiącu otrzymał lub który został postawiony do jego dyspozycji. Oznacza to, że niewypłacone pracownikowi wynagrodzenie za pracę nie stanowi podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne.

Powyższa kwestia była przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, między innymi w uchwale 7 sędziów z dnia 10 września 2009 r. (I UZP 5/09, OSNP 2010/5-6/71).

Sąd Najwyższy w ww. uchwale z dnia 10 września 2009 r. przypomniał, że zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy systemowej, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód, rozumiany według zasad określonych w przepisach o podatku dochodowym od osób fizycznych między innymi z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy oraz przychód z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych, i taka jest też podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie (art. 20 ust. 1 ustawy systemowej). Przychodem w rozumieniu ustawy o podatku dochodowym są więc otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń (art. 11). Za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy omawiana ustawa uważa wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależne od tego, czy ich wartość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym).

Przychodem, od którego wymierzana jest w myśl art. 18 ustawy systemowej składka są zatem – jak wyjaśniła dalej Sąd Najwyższy - wszystkie otrzymane lub postawione do dyspozycji należności przysługujące pracownikowi wymienione w katalogu art. 12 ustawy o podatku dochodowym, chyba że zostały wyłączone z podstawy ustalania składek, a także należności z innych tytułów, jeżeli zostały włączone do podstawy wymiaru składki. 12 Innymi słowy, podstawą wymiaru składki są (fizycznie) otrzymane - wypłacone środki pieniężne, albo też takie środki postawione do dyspozycji pracownika

(a więc środki pieniężne wypłacone, ale z przyczyn leżących po stronie pracownika niepobracone przez niego, a więc należność przekazana do dyspozycji pracownika jako prawnie mu przysługująca) - tak rozumiany jest przychód w ustawie o podatku dochodowym, co skądinąd jest zrozumiałe, biorąc pod uwagę, że podatek dochodowy jest należny od środków pieniężnych, którymi podatnik dysponuje, albo może dysponować.

Przez określenie "otrzymane", zgodnie ze Słownikiem języka polskiego należy rozumieć takie pieniądze i wartości pieniężne, które zostały podatnikowi dane. Mając na uwadze istnienie wielu form rozliczeń, należy uznać, że otrzymane pieniądze to nie tylko wypłacona gotówka, lecz także kwota, która wpłynęła na rachunek bankowy podatnika. Natomiast "postawionymi do dyspozycji" są takie pieniądze i wartości pieniężne, które podatnik, wykazując określoną aktywność, ma możliwość włączyć do swojego władztwa. Innymi słowy, podatnik ma możliwość skorzystania z tychże pieniędzy, a nie jest to uzależnione od dodatkowej zgody osoby stawiającej określone środki do dyspozycji (tak: A. Bartosiewicz, R. Kubacki: PIT. Komentarz, Warszawa 2009).

Konsekwencją powyższego jest, iż nie jest prawnie możliwe uwzględnianie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jakichkolwiek należności, które nie stały się przychodem ze stosunku pracy w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przychód powstaje dopiero w momencie rzeczywistego otrzymania lub postawienia go do dyspozycji pracownika, stąd przy ustalaniu podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne istotne jest, czy powstał przychód z tytułu stosunku pracy, a więc czy nastąpiła wypłata należności lub jej postawienie do dyspozycji ubezpieczonego. Przychód z tytułu wynagrodzenia za pracę - zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w art. 11 ust. 1 ustawy o podatku dochodowym - powstaje z chwilą jego otrzymania lub postawienia do dyspozycji. Stąd też wynagrodzenie będzie dla pracownika przychodem tego roku podatkowego, w którym zostało otrzymane, choćby nawet dotyczyło ono roku poprzedniego (por. wyrok NSA z dnia 12 grudnia 1997 r., I SA/Wr 1757/96, niepublikowany oraz A. Bartosiewicz, R. Kubacki: PIT. Komentarz, Warszawa 2009, z uwagą odnośnie do składek, które zgodnie z art. 41 ustawy o systemie rozliczane są za każdy miesiąc kalendarzowy).

Tak więc definicja zawarta w art. 11 ustawy o podatku dochodowym ma zastosowanie do przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia pracowników w takim zakresie, w jakim określa on jako przychód wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy wypłacone pracownikowi. Nie są przychodami w rozumieniu zarówno tego przepisu, jak i art. 18 ust. 1 ustawy systemowej, wierzytelności, nawet wymagalne. Nie jest dopuszczalne uwzględnianie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jakichkolwiek należności, które nie stały się przychodem ze stosunku pracy w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przychód powstaje dopiero w momencie jego rzeczywistego otrzymania lub postawienia do dyspozycji.

Sąd Najwyższy podkreślił, że następstwem regulacji zawartej w art. 18 ust. 1 ustawy o systemie jest przepis § 2 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowych zasad i trybu postępowania w sprawach rozliczania składek, do których poboru zobowiązany jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 78, poz. 468), zgodnie z którym dla każdego ubezpieczonego, dla którego podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, płatnik składek w imiennym raporcie miesięcznym i imiennym raporcie miesięcznym korygującym sporządzonym za tego ubezpieczonego oraz w deklaracji rozliczeniowej i deklaracji rozliczeniowej korygującej uwzględnia należne składki na ubezpieczenia społeczne od wszystkich dokonanych lub postawionych do dyspozycji ubezpieczonego wypłat - od pierwszego do ostatniego dnia miesiąca kalendarzowego, którego deklaracja dotyczy - stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, z uwzględnieniem ograniczenia, o którym mowa

w art. 19 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Przepis ten rozstrzyga, iż w dokumentach rozliczeniowych należność pracownika z tytułu stosunku pracy może być dla celów ubezpieczeniowych uwzględniona w podstawie wymiaru składek dopiero w miesiącu, w którym została wypłacona lub postawiona do dyspozycji pracownika. Jeżeli w danym miesiącu brak było przychodu z tytułu wykonywania pracy w ramach stosunku pracy w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych, to brak było również podstawy wymiaru składek. Tym samym składki na ubezpieczenia nie były należne, nie powstała wierzytelność z tytułu składek ani nie może zostać wdrożona procedura związana z ich ściąganiem (egzekucją).

Tak więc podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników jest wypłacone im w danym miesiącu kalendarzowym wynagrodzenie wraz z tymi składnikami i świadczeniami, które z mocy § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 18 grudnia 1998 r. nie są wyłączone z podstawy wymiaru składek.

Wynagrodzenie wypłacone przez pracodawcę z opóźnieniem wykazywane jest w raporcie za ten miesiąc, w którym zostało wypłacone i wówczas staje się podstawą wymiaru składek, przy czym okresy, z których przychody przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników, nie mają przełożenia na okresy, z których przychód przyjmowany jest do ustalania podstawy wymiaru emerytury i renty - por. art. 15 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tak w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2007 r., I UZP 5/06, OSNP 2007 nr 9 - 10, poz. 139). Natomiast przy braku wypłaty wynagrodzenia nie ustala się podstawy wymiaru składki, a więc nie pojawia się pojęcie "składki należnej". Potwierdza to regulacja zawarta w art. 40 ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 pkt 4 ustawy systemowej, według której na koncie ubezpieczonego ewidencjonuje się informacje o zwaloryzowanej wysokości należnych - w przypadku ubezpieczonych niebędących płatnikami - składek na ubezpieczenie emerytalne. Tak więc niewypłacenie co miesiąc pracownikowi wynagrodzenia (pomijając że jest to wykroczenie przeciwko prawom pracownika zagrożone karą grzywny) powoduje, że faktycznie nieopłacone - nieodprowadzone - w związku z tym od niego składki - nie są należne, jeżeli natomiast ubezpieczony (niebędący płatnikiem składek) w ciągu 3 miesięcy od upływu terminu opłacenia składki, stwierdzi, że składka nie została opłacona, może zwrócić się do Zakładu o udzielenie informacji, czy Zakład podjął działania zmierzające do jej ściągnięcia (art. 40 ust. 1a ustawy).

Stanowisko, zgodnie z którym podstawę wymiaru składek stanowi przychód, który pracownik w danym miesiącu otrzymał lub który został postawiony do jego dyspozycji Sąd Najwyższy podtrzymał, m. in. w wyrokach: z dnia 10 sierpnia 2010 r. (I UK 61/10, LEX nr 653662); z dnia 12 grudnia 2011 r. (I UK 179/11, OSNP 2012/21-22/2710; z dnia 3 lutego 2012 r. (I UK 256/11, LEX nr 1135991); z dnia 3 lutego 2012 r. (I UK 306/11, LEX nr 1212047).

Zważyć należy, iż powyżej omówiona kwestia uszła uwadze Sądu I instancji, który prowadził postępowanie dowodowe w kierunku ustalenia nie tyle kwot wynagrodzenia rzeczywiście otrzymanego przez J. G. (1) w poszczególnych miesiącach spornych okresów, co wynagrodzenia należnego ubezpieczonemu. Takie właśnie ustalenia stanowiły podstawę faktyczną rozstrzygnięć w sprawach IV P 297/09 oraz IV P 383/10 Sądu Rejonowego we Włocławku, do których odwołał się Sąd I instancji, błędnie jednak uznając, że dotyczą one zarobków „uzyskiwanych”, „otrzymanych” przez J. G. (1)

w spornym okresie. Sąd Okręgowy nie dokonał natomiast żadnych ustaleń na okoliczności mające fundamentalne znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, a mianowicie – czy, kiedy (w ramach okresu objętego zaskarżoną decyzją) i w jakiej kwocie J. G. (1) uzyskał przychód z tytułu umowy o pracę z PW (...) Sp. z o.o.

Również jeśli chodzi o postępowanie prowadzone przed organem rentowym Sąd Apelacyjny zwraca uwagę, że pomimo powoływania się, chociażby w uzasadnieniu spornej decyzji, na fakt, iż podstawę wymiaru składek stanowi wynagrodzenie wypłacone

lub postawione do dyspozycji pracownika, pozwany wydał decyzję w sytuacji braku zgromadzenia dostatecznego materiału dowodowego na okoliczność kwot i dat faktycznych wypłat wynagrodzenia ubezpieczonemu.

Znamienna w tym zakresie jest treść wniosku wewnętrznego z dnia 16 maja 2011 r., w której podkreślono, że: „(...) mimo bardzo obszernego materiału dowodowego, ustalenie prawidłowej podstawy wymiaru składek Pana J. G. (1) nadal budzi wiele wątpliwości”, „Zebrane dokumenty nie pozwalają na jednoznaczne ustalenie kwoty wypłaconego Panu G. wynagrodzenia, zatem przyjęto, iż sporządzone przez płatnika składek dokumenty rozliczeniowe, stanowią obecnie podstawę do określenia wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne oraz ubezpieczenie zdrowotne”, jak również adnotacja Z-cy Kierownika Inspektoratu we W. dokonana na ww. wniosku, w której stwierdzono, iż: „Zebrany w sprawie materiał dowodowy nie umożliwia jednoznacznego ustalenia wysokości wynagrodzenia Pana J. G. we wskazanym okresie” (k. 92 - 93 akt kontroli). Pomimo rozbieżnych informacji wynikających z dokumentów omówionych w treści przedmiotowego wniosku Z-ca Kierownika Inspektoratu przychylił się jednak do stanowiska w nim przedstawionego, zbieżnego z wyrażonym w zaskarżonej decyzji z dnia 30 maja 2011 r.

W apelacji organ rentowy zarzucił, że Sąd I instancji nie ustalił, czy w ogóle wnioskodawca otrzymywał w spornym okresie wynagrodzenie z tytułu zatrudnienia

w PW (...) Sp. z o.o., a jeśli tak, to w jakiej wysokości. Pozwany pomija jednak,

że również organ rentowy – wydając sporną decyzję - nie dokonał w tym zakresie kategorię ustaleń. Pozwany ustalił podstawę wymiaru składek na podstawie raportów imiennych złożonych przez pracodawcę za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r.,

za czerwiec 2009 r. oraz za lipiec 2009 r., które nie stanowią dowodu na okoliczność rzeczywistej wypłaty wynagrodzenia za dany miesiąc w określonej kwocie, zwłaszcza

gdy wynikające z nich dane nie są spójne z innymi dokumentami oraz są kwestionowane

przez ubezpieczonego. Podkreślić należy, że pozwany organ miał świadomość powyższego, wskazując wprost we wniosku wewnętrznym z dnia 16 maja 2011 r., że: „(...) ze stanu sprawy wynika, że do dnia 12.07.2010 r. Pan G. nie otrzymał wynagrodzenia za okres od 01 czerwca 2008 r. do czerwca 2009 r., a mimo to płatnik składek złożył za okres od czerwca 2008 r. do maja 2009 r. raporty z podstawą wymiaru składek w kwocie

1.500,00 zł miesięcznie, a za miesiąc czerwiec 2009 r. w kwocie 1100 zł (...)”. Pomimo tego w uzasadnieniu decyzji zaskarżonej przez ubezpieczonego stwierdzono, że: „W ocenie organu rentowego złożone przez płatnika składek przedmiotowe dokumenty rozliczeniowe (imiennie raporty miesięczne – przyp. Sądu) nie budzą wątpliwości”.

W tym miejscu przypomnieć należy, że płatnik składek dokonuje rozliczenia składek za danego ubezpieczonego w imiennym raporcie miesięcznym (za pracownika

w tzw. raporcie ZUS RCA). Dopóki pracownik nie zostanie wyrejestrowany z ubezpieczeń społecznych raport musi być co miesiąc sporządzany. Zgodnie z art. 41 ust. 3 pkt 4 ustawy

o systemie ubezpieczeń społecznych, raport zawiera także zestawienie należnych składek

na ubezpieczenia społeczne w podziale na ubezpieczenie emerytalne, chorobowe

i wypadkowe, zawierające dane o tytule ubezpieczenia, podstawie wymiaru składek, oraz

o kwocie składki w podziale na należną od ubezpieczonego i płatnika składek. Z konstrukcji tego przepisu wynika, że pod pojęciem „należne składki” powinny być rozumiane składki obliczone od podstawy ich wymiaru. Tym samym, jeśli w danym miesiącu nie dokonano

na rzecz pracownika wypłaty wynagrodzenia, a zatem brak jest podstawy wymiaru składek, płatnik winien przekazać do ZUS tzw. „raport zerowy” tj. z podstawą wymiaru i kwotami składek, które wynoszą „0”.

Sąd Apelacyjny podkreśla, że w sytuacji, gdy pozwany nie dysponuje materiałem dowodowym umożliwiającym nie budzące jakichkolwiek wątpliwości ustalenie dat i kwot,

w jakich ubezpieczony uzyskał przychód z tytułu wynagrodzenia za pracę, nie ma podstaw do wydania decyzji w przedmiocie wysokości podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 30 maja 2011 r. należy w konsekwencji uznać za bezpodstawną.

Brak wyjaśnienia wyżej wskazanych kwestii przy pierwszorazowym rozpoznawaniu sprawy, przy braku stosownego materiału dowodowego oraz wobec konieczności dokonania niezbędnych ustaleń już w postępowaniu administracyjnym, upoważnia Sąd Apelacyjny do uchylecia zarówno zaskarżonego wyroku, jak i poprzedzającej go decyzji organu rentowego oraz przekazania sprawy do ponownego rozpoznania bezpośrednio temu organowi przy zastosowaniu art. 477^{14a} k.p.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c., o czym Sąd Apelacyjny orzekł, jak w sentencji wyroku.

SSA Jerzy Andrzejewski SSA Daria Stanek SSA Maria Sałańska - Szumakowicz